

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nebrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: **Ivan Bajt** v Gorici.

Tiska „**Narodna tiskarna**“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Na delo!

IV.

Goriška žlindra.

Dr. Tuma je sam priznal na shodu v Dolenji Vrtojbi dne 19. avgusta t. l., da je uverjen o tem, da bi bila **užitnina** v lastni režiji deželi v korist; a narodno-napredna stranka je proti temu, ker bi imela urad (namreč deželno-užitninski) silno veliko moči in upliva na krčmarje in mesarje, ki so skoro vsi tudi trgovci v deželi, in bi dobil tako v odvisnost ravno isti stan, ki je temelj in opora narodno-napredni stranki. Dr. Tuma sam je torej uverjen o koristi deželno-užitninskega urada, a je proti njemu iz strankarskih namenov. A pride še lepše.

Tumov pobratim Andrej Gabršček, poklonil se je privatnemu zakupniku, milijonarju Jožefu Gorjupu, ob času, ko je deželni odbor odposlal dva uradnika v zadevi erarske užitnine po deželi, ter mu zatrdil, da oni (narodno-napredni voditelji) so proti užitnini v deželni upravi. Skoro istočasno pa je „Soča“ pisala v dopisu iz Boveca, da oni bi bili takoj za to misel, ko bi imeli Slovenci večino v deželnem zboru. V tem slučaju bi bila lastna režija deželi v korist, tako pa ni. Sleparija!

Dr. Tuma sam in tudi njega glasilo „Soča“ sta sama priznala, da bi bila lastna režija deželi v korist, in vendar je narodno-napredna stranka nastopila proti deželni upravi užitnine. Zakaj? To vedo najbolje oni sami! Povejte ljudstvu le še to, da Gorjup, zakupnik užitnine na Goriškem, eskomptuje tudi menice „Goriške ljudske posojilnice“ in „Trgovsko-obrtno zadruga“.

Ker pa je privatni zakupnik dovoljeval posebne ugodnosti pri užitnini le uplivnejšim krčmarjem, le onim namreč, katerih se mu je bilo bati, morala je narodno-napredna stranka „nabarati“ tudi ostale krčmarje. Tem namreč je bilo vsejedno, ali ima užitnino v zakupu Gorjup ali jo prevzame dežela v lastno upravo. Plačevati so morali pošteno poprej, plačevati bi morali tudi poslej. Poiskati so morali nov lim, na katerega so ulovili tudi ostale krčmarje. In brihtne glave niso prišle v zadrego! V istem času, ko je deželni odbor odposlal dva uradnika v zadevi erarske užitnine po deželi, prinesla je „Soča“ **gromovit članek o „Krčmarskih zadrugah“**. V vsakem okraju ustanovi se „Krčmarska zadruga“. Te zadruga bodo varovale koristi krčmarjev, ob enem pa prevzele v zakup tudi užitnino. Dobiček, ki ga donaja užitnina, ostal bode krčmarjem samim. To je bila vaba za krčmarje. Vsi od kraja so se uprli proti užitnini v deželni upravi. Zakaj neki naj spravlja dežela dobiček, ko ga bodo oni sami lahko spravili potom krčmarskih zadrug. Krčmarji cele dežele so bili uverjeni, da se tekom malega časa po vseh okrajih ustanove krčmarske zadruga, in da iste takoj užitnino prevzamejo v zakup. Toda čakaj Jaka! Minol je teden, minol mesec za mesecom, minolo je leto, a o „Krčmarskih zadrugah“ nina duhana sluha. Niti jedna se dosedaj še ni

ustanovila. Krčmarji so se za užitnino obrisali pod nosom, narodno-napredna stranka pa se je smejala pod kožo. Užitnina je ostala milijonarju Jožefu Gorjupu. Zakaj? To vedo najbolje nar.-napredni sami. Tako je narodno-napredna stranka „nabarala“ krčmarje, oškodovala za ogromne svote naše uboge davkoplačevalce, koristila pa tudi milijonarju Gorjupu in tudi sebi. Tem načinom morajo se uresničiti Tumove besede: „Kmetu ni več pomagati!“

To je prava pravecata goriška „narodno-napredna žlindra“, ki je naše ubogo ljudstvo oškodovala za tisočake in tisočake. Pojdite med ljudstvo, govorite mu o napredni žlindri, da jo vrže, kamor tiče.

Liberalna žlindra.

Vsak liberallec je poštenjak — vsi so poštenjaki. Kdor nad tem dvomi, je seveda klerikalec — torej ipso facto goljuf, a oni so poštenjaki — vsi so poštenjaki.

Tako mora soditi, kdor posluša dr. Tuma in Gabrščeka na shodih, kdor bere njiju „Sočo“. Posebno rada se zaletavata v dr. Susteršiča, ker je daroval 2000 K, da so ljudje ceneje dobivali žlindro. In s to klerikalno žlindro posebno rada „futrata“ ljudi po shodih, tako, da že preti nevarnost, da ta vražja žlindra raznese goriške Slovence. Kadar pa bodeta ta dva možakarja zopet govorila o klerikalni žlindri, vprašajte ju, zakaj pa ničesar ne govorita o liberalni žlindri. Seveda ne, ker liberalci so vsi poštenjaki.

Dr. Hudnik je odvetnik v Ljubljani. On je liberallec — torej poštenjak. Disciplinarni svet odvetniške zbornice kranjske je dvomil nad čistostjo njegovega odvetniškega poslovanja in ga je obsodil na najvišjo globo 600 K. A dr. Hudnik je še danes ljubljanski občinski odbornik in reprezentant glavne slovenske posojilnice. Saj dr. Hudnik je liberallec, torej poštenjak — vsi so poštenjaki.

G. Plantan je c. kr. notar. Seveda je Plantan liberallec — torej poštenjak. Dvomili pa so v Gradcu nad poštenostjo g. Plantana. Djali so ga v preiskavo radi njegovega notarskega delovanja. Preiskava v Gradcu je potrdila, da je Plantan popoln liberalen poštenjak. Plantan je bil obsojen na najvišjo globo 1000 K. Govori se celo, da se državni oblasti ta kazni zdi prenizka, in zahteva še hujšo kazn. In Plantan je še državni poslanec. Z njim v istem klubu sedi tudi zastopnik kmečkih občin Oskar Gabršček. Saj Plantan je liberallec — torej poštenjak.

To je prava liberalna žlindra. Kadar bodeta Tuma in Gabršček zopet govorila o klerikalni nepoštenosti in klerikalni žlindri, vprašajte ju, zakaj ne govorita raje o liberalnih poštenjakih in liberalni žlindri.

Hodite na delo! Govorite ljudstvu o goriški in sploh o liberalni žlindri!

Naši shodi.

Shod v Kredu.

„Kaj nam pa morejo?“
Nar. pesem.

To vam je bil zopet lep dan v Kredu. „Slovensko kat. politično in gospodarsko društvo“ v Kobaridu je po svojih „misijonarjih“, gg. Cirilu Vuga in

Ivanu Sedej, napravilo v imenovani vasi shod v prostorih pri Ivancu pod lipo, kjer je vihrala slovenska trebojnica v znamenje, da se danes tukaj zbirajo pravi rodoljubni možje. Shodu je predsedoval domači g. župan Miha Sok, ki je častno izvršil svojo nalogo.

Govoril je najprej tajnik kat. polit. društva, g. Ciril Vuga. Povdarjal je odločnost v boju za kat. načela, ki morajo biti vedno in povsod merilo vsega našega delovanja. Ni zadosti, da smo katoliki doma za pečjo, ampak svojo katoliško zavest moramo kazati vedno tudi v javnem življenju, v politiki, pri volitvah. In ravno tukaj pade marsikak na videz trden mož. Ne govori tukaj o tistih možeh, ki se dajo podkupiti za liter vina, ker ti se ne morejo prištevati možem. O onih možeh, ki se dajo podkupiti za denar, recimo za 5 gl., pa pravi, da se za 5 gl. še enega osla ne kupi, ne pa enega moža. (Smeh in glasno pritrdjevanje.)

Kazal je nadalje na nasprotstvo liberalne stranke proti vsemu, kar je katoliškega. Katoliška politična, katoliška učiteljska društva so nasprotnikom trn v peti, ko bi moral vendar vsak katoličan pozdraviti taka društva z veseljem. Naša kat. duhovščina je liberalcem na poti, in zato jo po svojih listih ponižujejo; a ponižujejo in ometajo z blatom jo tudi za to, da mlajšim možem otežijo pristop v duhovski stan. Da se letos iz naše škofije ni nobeden oglašil za duhovsko semenišče, je tudi pripisati na rovaš dr. Tuma-Gabrščekovega protiduhovskega rovanja. Ali je tako početje katoliško?!

Nadalje je g. govornik pojasneval, da je naša kat.-narodna stranka napredna, ker je napredna le v katoličanstvu, a da se nasprotna stranka po krivici imenuje narodno-napredno, ker tira narod s svojim podiranjem in spodkopavanjem vsacega kat. gibanja v nazadnjaštvo in v propast.

Slednjič je g. govornik še pojasnil pravila kat. polit. društva v Kobaridu in pozval vse udeležence k pristopu pod kat.-narodno zastavo.

Drugi „misijonar“, g. Ivan Sedej, je nadaljeval v ognju pravega navdušenja. Pod lipo so se zbirali stari Slovani v hudih časih, da so se tam posvetovali in sklepali za odpor proti sovražnikom, tako smo se zbrali danes pod lipo tudi mi, da se združimo v odpor proti liberalni stranki. Nekdanji sovražniki so nastopali javno, naši sedanjci se skrivajo za papirnate kanone, za časopise. S parolo o nadvladi duhovnikov se bojuje proti veri. A na veri sloni družina, občina, država. Vera sega v politiko, na shode, v volitve. Po dobrih ali slabih volitvah in poslancih se odločuje sreča ali nesreča narodov. Kakšne sadove rodi politika brez vere, nam kažeta laška in francozka dežela, kjer imajo krmilo v rokah framasoni. Ali naj pride tudi naše ljudstvo do takih žalostnih razmer? Ne! Naše ljudstvo je trdno spojeno z vero in duhovniki. Ono spoznava v duhovniku svojega prijatelja in dobrotnika, ki človeka že pri sv. krstu sprejme v sv. cerkev in ga spremlja od zibel do groba. Duhovnik ga uči v šoli, ga uči v cerkvi, ga vodi skozi življenje, ga tolaži v smrtni uri, moli slednjič nad njegovim grobom, in moli še za njim, ko nanj več nobeden ne misli.

Katoliško-narodna stranka je bila in je za kmeta, med tem ko so mu liberalci vedno in povsod nasprotovali. Nasprotovali so proti uvedbi splošne volilno pravice, proti podražavljenju notarijata, kar bi zboljšalo kmetom denarna bremena. Naši liberalci — dr. Tuma — so bili proti temu, da bi posamezni okraji volili v svojem okrajnem sodišču, kar bi volilec zljajšalo pota in stroške; naši liberalci so proti kmečkim zadrugam, kakor to kaže liberalno rovanje proti mlekarici v Cerknem in Bovecu, oni so kmeta treščili v grob in mu postavili nanj spomenik z napisom: Ni mu bilo več pomagati! Ali imajo liberalci srce za kmeta? (Glas izmed zborovalcev: kosmato.) Z vprašanjem o užitnini so oni tudi pokazali svojo ljubezen do kmeta, ko so za 10 let 1.300.000 K žrtvovali svojemu političnemu strankarstvu.

Možje, odgovorite pri prihodnjih volitvah s svojimi glasovnicami tem svojim „prijateljem“, to je bil zaključek tega navduševalnega govora. In v poročilo za to so odgovorili možje že naprej z glasnimi živio-klici! Živeli!

Mi gremo naprej, mi gremo naprej!

Shod pri sv. Luciji.

Minulo nedeljo je bil tu zaupen shod, sklican od „Slogo“. Povabljeni so bili volivci tudi iz okolice obeh strank. Bilo jih je vseh nad 200. — Zastopnika „Slogo“ gosp. E. Klavžarja, nad 1½ uro govorečega so vsi pazljivo poslušali. Lepi, jasni, temeljitji govor je napravil na poslušavce najbolji utisk.

Zadovoljni so se vsi razšli s pričanjem: lepo je bilo. Domači gospod župnik je gosp. govorniku v imenu poslušavcev za krasni poduk zahvalil in vsem skupaj priporočil, da naj ne bodo ne nazadnjaki ne naprednjaki, ampak vsi sami korenjaki.

* * *

Ob istem času je imel g. župnik Kocijančič v soglasju s „Slogo“ zaupen shod na Reki pri Cerknem.

Volitve za deželni zbor goriški.

Imenik volivcev.

Imenik volivcev v lepo sestanih v sestavlja cesarski namestnik ter ga razglašja v deželnem uradnem listu, postavljajoč ob enem dobo štirinajstih dni za ugovore ali reklamacije. Doba za ugovore se šteje od dne razglašanja v uradnem listu. Te dobe se drži, kdor odda reklamacijo štirinajsti dan na pošti. Ugovori, katere kdo podá, ko je doba potekla, se zavrnejo, kakor prepozno podani. (§ 23.)

Ali je opravičen ali ne ugovor, s katerim se trdi, da je v imenik kdo sprejet, ki nima volivne pravice, ali da je kdo izpuščen, ki jo ima, razsojuje namestnik. Njemu gre tudi oblast, da do dne, za volitev določenega, imenik volivcev veleposestnikov uradoma, to je po dolžnosti svoje službe popravi. (§ 24.)

Ko je ta imenik po storjeni razsodbi zastran ugovorov, v pravem času predloženih, na gotovo postavljen in dognan ali popravljen, izdajo se posameznim volivcem izkaznice, na katerih je zapisana tekoča številka, pod katero je kdo v imeniku volivcev vpisan, volivčevo ime, priimek in bivališče, ter kje,

kateri dan in ob kateri uri se bo volitev vršila. — Volivcem, ki stanujejo v Primorju, se določijo izkaznice na dom; oni ki stanujejo zunaj Primorja, morajo priti ali poslati po nje k namestniku. (§ 25.)

Imenike volivcev iz trgov in mest narejajo njih županstva, držec se natanko tega, kar zapovedujeta §§ 13. in 18. deželnega volivnega reda (kdo sme voliti in kdo ne sme izvoljen biti). Te imenike podpisuje tudi okrajni glavar, pod katerega spadajo trgi in mesta, potem ko jih je primeril z volivnimi imeniki za občinske zastope ter našel, da so prav sestavljeni, kar mora izrecno potrditi. Za podlago pri spisovanju teh imenikov se jemljejo imeniki, ki so bili popravljeni o priliki zadnje volitve v občinski zastop. (§ 26.)

Politična gosposka, katera na imenike volivcev iz trgov in mest postavlja svoje potrjenje, da so prav sestavljeni, izdaja in dopušča volivcem izkaznice, na katerih je pisano volivčevo ime, priimek in bivališče, ter kje, kateri dan in ob kateri uri bo volitev.

Imeniki volivcev iz takih trgov in mest, ki niso volišča, se pošljejo okrajnemu glavarju v tisti kraj, kjer je volišče za dotični volivni okraj. Okrajnega glavarja tistega kraja, ki je volišče, treba vprašati za potrebna naročila glede na volivne prostore in na volivni čas, da se to vpiše v izkaznice. (§ 37.)

Kadar obsega en volivni okraj po dve ali več mest ali trgov, sestavi okrajni glavar volivnega kraja ali volišča imenike volivcev iz posameznih krajev v en glavni imenik za ves volivni okraj in ga pripravi za volitev v dveh enakih primerkih. (§ 28.)

Zastran volitve poslancev iz kmečkih občin določi vsaka politična okrajna gosposka za vsako občino, ki je v nje okolišju (izvzemši mesta in trge), po številu domačega ljudstva, ki se je našlo pri zadnjem ljudskem štetju, z ozirom na § 14. deželnega volivnega reda, koliko volivnih mož ima izvoliti. To naznani županstvu z naročilom, da naj iz imenikov občinskih volivcev, kakor so bili pri zadnji občinski volitvi na gotovo postavljeni (popravljeni), napravi in predloži imenik tistih ljudij iz soseske, ki imajo po §§ 15. in 18. deželnega volivnega reda pravico voliti volivne može. (§ 29.)

Ko okrajni glavar prejme imenik prvotnih volivcev iz katere občine, mora določiti, kateri dan, ob kateri uri in v katerem kraju bo ta volitev, mora odbrati volivnega komisarja, da bo volitev vodil, ter vse to županu tiste občine o pravem času na znanje dati z naročilom, da povabi na volitev tiste može iz soseske, ki smejo voliti. (§ 30.)

Volivnega komisarja dolžnost je, pregledati imenik občinskih mož, ki imajo volivno pravico, potrditi, da je imenik pravičen, kakor tudi da so volivci bili povabljeni, ter izročiti imenik volivcev občinskemu načelniku, ki je z volivnim komisarjem vred volivna komisija, in pripravljeni razkaz glasovanja (§ 31.)

Volivni može se volijo na določeni dan ob postavljeni uri in v napovedanem zbirališču brez ozira na število došlih volivcev. Pri tem veljajo prilično (ana-

logno) določbe naslednjih paragrafov 39, 40, 41, in pa 43 do uštevši 47. — Vsak volivec mora povedati toliko imen, kolikor volivnih mož je treba voliti. — Da volitev katerega volivnega moža obvelja, je treba nadpolovične večine glasov. — Ako se pri prvem glasovanju ne doseže nadpolovična večina glasov, ravnati se je dalje po določbah §§ 48, 49 in 50. (§ 32.)

Okrajni glavar potrdi zastran vsake občine, da se je pri voljenju njenih volivnih mož postavno postopalo. Če ni treba nove volitve, zapiše izvoljene volivne može v dvojni imenik volivcev cellega političnega okraja; če je pa treba nove volitve, se ta precej napove in se razloži, zakaj je potrebna. (§ 37.)

Ko so volivni može v vseh kmečkih občinah katerega okrajnega glavarstva izvoljeni, izda in pošlje okrajni glavar vsakemu volivnemu možu izkaznico, na kateri je zapisana tekoča številka volivnega imenika, ime, priimek in bivališče volivnega moža, ter kje, kateri dan in ob kateri uri bo volitev deželnih poslancev. (§ 34.)

Okrajni glavar pripravi imenik volivnih mož vsega volivnega okraja za volitev v dveh enakih primerkih. (§ 35.)

Politični pregled.

Avstrijski državni zbor ima danes sejo. Plenarne seje bode imel od prihodnjega tedna naprej le v torkih in petkih, da se da proračunskemu odseku priložnost natančno se posvetovati o proračunu. Prememba tiskovnega zakona se v prvih sejah od vlade še ne predloži, ker v ministerstvu niso še jedini.

Hrvatski deželni zbor je sklican na 24. oktobra.

Gorenje-avstrijski deželni zbor je sprejel predlog glede direktnih volitev v kmečkih občinah.

V Budjevicah na Češkem je pri deželnozborskih volitvah zmagal Nemec Vollgruber z 2138 glasovi proti Čehu dr. Zatk, ki je dobil 2113 glasov. Skoraj gotovo je, da so Nemci letos zadnjič zmagali!

Srbska skupščina in senat sta se šla v tork v Belemgradu. Do sedaj je imela Srbijo le skupščino, odslej pa ima tudi senat, ki je nekaka zgornja zbornica.

Na Portugalskem se pojavljajo upori med vojaštvom. Nedavno so morali odvzeti celemu 6. infant. regimentu patrone, ker mu niso zaupali. Vlada ima zdaj velike sitnosti in skrbi. Dokler je šlo le proti cerkvi in proti veri, je vlada bila zadovoljna in sama tudi pomagala, zdaj se ji plačuje.

Vojna v južni Afriki. — Mali a junaški narod Burov se proti oholim Angležem bori tako uspešno, da je gospodov Chamberlaina in vredne družbe v Londonu strah. Da bi zadušili svojo bojazen ti Angleži, izdajati so začeli lažnjiva poročila o gibanju na bojnem polju, da bi s temi poročili ob enem preslepili tudi angleške davkoplačevalce. Kajti le-ti so že silno vznemirjeni zaradi stroškov, ki jih požró ta vojna in davčnih bremen, ki jih jim nalaga. Ako se

pomisli, da stane Angleže ta vojna vsaki teden 30 milijonov kron in da je prvotni vojni proračun prekoračen že za 375 milijonov kron itd., tedaj je umljivo razburjenje angleškega prebivalstva. Ko bi plačali vojne stroške le tisti milijonarji, ki so s svojo pohlepnostjo vojno proužročili, ne bi bilo že toliko hudo, a te stroške bode po večini moralo plačevati ubogo ljudstvo. Zaradi tega pa tudi še tako laskava izmišljena poročila lorda Kitchenerja ne vzbujajo pri ljudstvu več nobenega zaupanja. Tudi baharije vojnega ministra Brodricka ne uplivajo več.

Nad Kaplandijo in Port Elizabetom je Kitchener proglasil obsedno stanje, a Buri so strli v teh pokrajinah vso angleško moč, ki si meni pomagati — seveda zastoj — že s tem skrajnim sredstvom.

Ničesar ne verujem!

2. Pa mogoče je brezverec modrejši, kakor dober vernik? Poskusimo in pogledimo, kako odgovarja na najimenitnejša vprašanja učeni brezverec, kako priprosta deklica, katera zna dobro katekizem. Vprašamo: „Koliko časa stoji svet?“ Brezverec: „To je jako sitno vprašanje, na katero ne moremo nič gotovega odgovoriti. Nekateri menijo, da je svet od vekomaj, a to ni verjetno, drugi zopet pravijo, da stoji že mnogo milijonov let; skratka, tega ne vemo.“ — „Deklica, povej ti!“ „Človeštvo živi okoli 6000 let“. Kateri je modrejši?

Vprašamo dalje: „Kako je nastal svet?“ Brezverec: „To je težko reči; nekateri pravijo, da je sam iz sebe, drugi, da se je razvil iz neke prvotne sline (prasline), drugi zopet menijo, da ga je storil slučaj; mogoče, da je celo iztok iz božanstva samega. Pravzaprav pa ne vemo ničesar, in je začetek sveta tedaj neresljiva uganka.“ — „Deklica, kaj praviš ti?“ — „Svet je ustvaril Bog iz nič“. Dalje: „Kaj vemo glede onega sveta?“ Brezverec: „Oni svet nam zakriva gosto zagrinjalo, ki ga ni možno privzdigniti; kar ta trdi, drugi taji; sploh ne vemo o tem prav ničesar“. Deklica: „Oni svet je in sicer je dvojne vrste; srečni kraj z imenom nebesa, in nesrečni, ki si imenuje pekel“. Vprašamo, kdo je odgovarjal pametneje na vsa ta vprašanja, ali učeni brezverec ali priprosta deklica? — Vidimo tedaj, da brezvera celo o najimenitnejših, najpotrebnejših stvareh ne vé ničesar povedati. Vsak otrok je bolj poučen in vsaka ženica bolj razsvitljena kakor brezverni bahač, ki blodi v temi in na nobeno vprašanje ne ve drugega odgovoriti kakor neumnež, ki pravi: „Pravzaprav ne vemo ničesar“. (Dalje pride.)

Odgovor liberalnemu učitelju v Logu.

V „Soči“ št. 108. je dopis našega g. učitelja Ferdinanda Jelinčič-a. Na ta dopis blagovolite g. urednik objaviti resnici na ljubo sledeče pojasnilo. Dopisnik dotične „jeremijade“ se poslužuje v uvodu starešinstvenega odloka, koji mu je bil vročen kot organistu in se nekako pritožuje, da je istemu odtrgalo županstvo od njegove sedajne letne nagrade za orgljanje 10 K in na ta način spravlja med

sko, da premaga kralja Groma, da nesramno malikovanje zatre in križ našega Izveličarja vzpostavi na obali severnega morja. On kliče verne Dance, da se mu pridružimo, njegove zastave ne zapustim“.

Veliki gospodar, s tem odgovorom nekoliko potolažen, odgovori:

„Plemenit je tvoj namen — pojdi, le pojdi v imenu Gospodovem, pa tirjaj me vender za zares cesarski dar. Ničesar, bodisi še tako dragoceno, ti ne odrečem“.

„Velja!“ de Brikcij pohlevno, „pa vender ne bodi jezen cesar, če te tirjam za veliko, dragoceno stvar. V velikem oltarju cerkve sv. Zofije hranijo stekleničico z nekoliko kapljicami sv. Krvi; ta Kri je tekla iz podohe Križanega, katero je bila prebodla nesramna roka nekega brezbožnega žida. — Glej, to stekleničico mi daj!“

Bila je namreč želja cesarjeve hčere Eudoksije, da Brikcij zahtevaj to svetinjo, ker si je mislila, da jo bodo v Brikciji domovini bolj častili kot pa v Carjevem gradu. „Bodi“, odgovori cesar, „patriarh ti izroči svetinjo“. Patriarh se od kraja brani pa prisiljen od cesarja nazadnje venderle da Brikcijo sv. Kri.

(Konec prihodnjič.)

svet, kakor da bi se mu bila zgodila v nebo upijóča krivica. Karpa ni resnično, kajti onih 10 K prejemal je za svojo soprogo, koja je marljivo pomagala pri cerkvenem petju. To se je storilo po županovi dobroti. Pobotnico za 140 K in omenjenih 10 K, seveda skupaj za oba zneska, je izdelal in podpisal vsakikrat g. organist sam. Županstvenim odlokom bil je le opozorjen, naj vestno izvršuje svoje dolžnosti, kakor tudi se mu je na znanje dalo — pismeno, koliko znaša njegova letna nagrada za orgljanje. Zgolj laž je, da je imel g. Jelinčič letne nagrade za orgljanje 150 K. Predebela laž je, da ni starešinstvo naložilo županstvu, da naj vroči g. organistu označeni odlok. Vsaj se lahko sam o istinitosti prepriča, če se potruži v občinski urad, kjer je črno na belem v zapisniku z dne 18. avgusta t. l.: „Starešinstvo županstvu nalaga, da naj se sporoči, kar se tiče orgljanja itd.“

Opomniti je, da je starešinstvo g. Jelinčiču — uvaževaje njegov gmotni položaj, zaporedoma poviševalo letno nagrado do znanega zneska. Lahko se reče, da mu je šel osobito g. župan, kot njegov prijatelj, v vsaki zadevi vedno na roko in sedaj mu podtikuje seveda iz hvaležnosti, kakor tudi nekaterim starešinam, grde namere. O, gospodine Jelinčič, tako misli, govori in piše, kdor sam ima zakotne namene. In Vi z nami dobro ne mislite in ste v svoji blagohotnosti tako smeli, da nas hočete voditi za nos kot kake tepce in z vso silo nas pripeljati v liberalni-brezverski tabor. Ali ste zato k nam poslani, ali je to Vaša stanovska naloga? Se svojo pisavo spodkopujete ugled podpisanega starešinstva in ker sam imate neblage namene z odpovedjo cerkvenemu orgljanju, isto pripisujete tudi drugim. Vedeti bi vže imeli, da kdor je v službi, mora si vsaj količkaj prizadevati, da po zmožnosti izvršuje svojo nalogo po opravičeni zahtevi gospodarjevi. Gospod učitelj, Vam ni treba in tudi ni Vaša dolžnost pozivljati in sicer nadležno g. župana, naj krene na pravo pot, vsaj je mož na pravem mestu. Žalibog, da Vi sedaj niste. Zaleutujete se tudi v zdražbarski in Vam priljubljeni „Soči“ v našega obče spoštovanega g. kurata in ga obrekujete, da Vam je hotel na ugledu škodovati, kar ni resnično. Vi sam se svojim vedenjem in nastopanjem ste zakrivil, da Vas sedaj Ložani zapuščajo eden za drugim in le še par se Vas drži. Podtikate slabe namere g. kuratu, ki želi domače razmere ublaževati in združevati nas na pravi — ne liberalni podlagi. Niste se upal naravnost napasti našega g. kurata, vsled tega ste pod plaščem udarca na starešinstvo pravlogično vpletel vmes g. nunca, ker ta dva činitelja pri nas složno delujeta. Vam, g. voditelj, se ne dopada sloga, za to ste hotel nadražiti Ložane proti g. kuratu, osobito, ko ste ga krivim proglasil radi dekrescence svojega ugleda in se izrazil, da pojdete tožiti. Ne motite se, ker ljudstvo ni tako zaslepljeno, da ne bi spoznalo, komu je verovati in komu pokazati hrbet.

Prijateljsko Vam svetujemo, g. Jelinčič, da se ne smešite pri nas se svojim liberalizmom, kakor ste sam vže večkrat spoznal, osobito na dan delavskega shoda pred starešinstvom in krščansko naprednimi rudokopi, ko so Vas Bovčani spravili v „žakelj“ in hoteli „per ekspress“ odposlati na deželo. Konečno bodite uverjeni, da tacega ne maramo in si želimo pravega vzgojitelja, ki bo držal v naših težnjah z nami in v vzajemni slogi se boril v dušni in telesni blagor občine. Opozorjeni bodite tudi, g. Jelinčič, tem potom, ako ne preključete svoje liberalne laži, da Vas homo po drugi poti gledali. Nazadnje ne trobite med svet, da mi starešine pod Mangartom smo tako neumni in neprevidni, da bi po krčmah razodevali, kar smo sklepali v občinskem uradu.

V Logu, dne 13. vinotoka 1901.

Tomaž Mavrič, Anton Vencelj, Gašper Vencelj, podžupani, Janez Vencelj, Andrej Kuk, Andrej Marka, Andrej Vencelj, Martin Černuta, Miha Černuta, Janez Černuta, Franc Mavrič, starešine.

Novice.

Gg. naročnike prosimo nujno, naj nam prej ko mogoče določijo dolžno naročnino. Cena listu je tako majhna, da se moremo vzdržati le, ako gg. naročniki najstrože izvršujejo svojo dolžnost!

Alojzijevišče se vzdržuje z milodari. Obračam se tedaj s prošnjo do

LISTEK.

Kako je blaženi Brikcij sv. Kri čudežno prenesel iz Carjega grada k sv. Krvi. Leto 914.)*

„Brikcij“ je bil plemenitega rodu na Danskem. Še deček je prišel s svojim očetom v Carji grad, kjer je bil oče vzprajet v grško vojsko, da bi se bojeval proti Saracenom. Pa kmalu potem je oče

*) Opomba. Letos je veliko naših Kotarjev delavcev pri sv. Krvi na Korškem. V tej župniji, najvišji pod cesarjem, delajo cesto k novemu hotelu za turiste. Kdor je bral „Planinski vestnik“, glasilo našega slov. planinskega društva, se bo pač še spominjal lepega popisa preč. g. M., v katerem nam tako živo slika ta romantični kraj ter turo (pot) na snežnika in ledenika: na Pastirico (Pasterze) na Veliki Klek (Grossglockner).

Naši delavci so v hvalevredni radovednosti popraševali zastran postanka te župnije in ob enem božje poti pri sv. Krvi. Njih vodnik je šel h tamkajšnjemu p. n. g. župniku in ta mu je dal v nemškem jeziku tiskano kratko pri-povedko, ki jo objavljam v tem listu zato, ker so delavci naši nanj naročeni in ker utegne zanimati tudi druge bravce „Pr. L.“

umrl, in Brikcij je ostal sirota mej tujci. Cesarski višji poveljnik Andronik Dukas je nato Brikcijo vzel kot drug oče v svoje varstvo.

Mladenič se je lepo razcvetal in kazal najlepše kreposti: bil je čedne postave, vnet za vse dobro; to in slavna dela so mu pridobila milost cesarja Bazilija. Pod njegovim sinom Leonom je užival Brikcij isto neomejeno zaupanje. Brikcij, pravi junak, se je vojskoval v vseh vojskah. Povsodi, se razume, čist, brez madeža. Eudoksijo, cesarjevo hčer, je o neki priliki rešil iz roke nesramnih zapeljivcev, sploh ga ni zmotila nobena obljava, niti še tako mameča prevara. Zato se je naveličal na goljuživem dvoru cesarskem. Z veliko žalostjo je moral gledati, kako niti cesar in njega okolica ne spoštujeta vere in kreposti. Odpovedal se je svoji časti. — Cesar Leon se je srepo začudil; rekel je Brikcijo: „Ti nehvaležnež!“

„Milostni gospod! Prehudo me sodite!“ odgovori Brikcij dostojno. „Nikdar ne pozabim Vas, prejasnega kneza, ki mi je dovolil, da štejem grško cesarstvo za drugo domovino svojo. Kličejo me pa više dolžnosti domov; ta klic mi je svet. Leta in leta vže tlačijo sv. vero na Danskem prav hudo; toda sedaj je nemški pobožni cesar, veliki Oton, vzdignil voj-

pozitivno ali določeno obče, ampak negativno t. j. obče tako, da si vsak posameznik lahko po prosti volji neodvisno od celote se svojim delom pridobiva zasebno last.

Kaj sklepamo iz vsega? Sklepamo, da pozemeljska dobra niso pozitivno ampak negativno obča t. j. obča tako, da si posamezniki lahko posamezne dele lastijo. (Dalje pride).

Za kratek čas.

Po volitvi v Idriji. — Naprednjak sreča socijalnega demokrata; drug se ni maral drugemu ogniti. Naprednjak zarjove jezno: „Jaz se oslu ne umaknem s pota!“ — „Jaz pa“, odgovori demokrat in se mu umakne!

Poredna Ivanka: „Kava je že mrzla“. — Vzgojiteljica: „Nič zato, mrzla kava lepša človeka“. — Poredna Ivanka: „Potem ste morali Vi kavo vedno strašno vročo piti“.

Narodni pregovori in izreki. —

(Nabral J. Volkov.)
Slep in gluhi ko divji petelin.
Škoda sape (Besed).

Tudi stari mački salo diši.

Popra in solice mu ne manjka.

Je čuden kakor mož v koruzi.

Gleda kakor tele nova vrata.

Prižiga svečo Bogu in vragu.

Je zamenjal usta (Se potujčil).

Hudih oči, da z njimi ogenj zaneti.

Drži se napeto ko boben.

Dobro ga je počesal.

Snubi žep, ne srca.

(Dalje pride).

Pivopivec pozor!

Podpisani naznaja slav. občinstvu, da ima v zalogi od 15. t. m. naprej razun navadnega piva tudi neko specijaliteto, katero prodaja pod imenom

Granat-Porter.

To pivo je varjeno na bavorski način ter za 5 stopinj težje od navadnega piva, pri tem pa jako finega in prijetnega okusa. Bolehnim na živcih, želodcu ter sploh slabotnim se to pivo celó od zdravnikov priporoča radi svoje sestave in redilnosti. Sploh pa zadovolji pivo „Granat-Porter“ vsakega pivopivca kot izvanredna okusna in krepka zimska pijača.

Prodaja se v sodčih in steklenicah po jako zmernih cenah.

Za blagohotna naročila se toplo priporoča

Josip Rován,
zalagatelj vrhniškega piva,
Gorica, Rabatišče št. 20.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec v Vrtni ulici št. 26.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju ter za vsaki stan.

Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas.

Izdelke iz lastnega blaga jamči.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdeluje

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67,

prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Nova delavnica

cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsa si naznaniti preč. duhovščini, da je odprla novo delavnico cerkvenih posod ter se priporoča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker še nima ilustrovanih cenikov, pošlje po želji preč. duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popraviljanje rabljenih reči, jih zopet posrebi in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelovode po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udani

Franc Leban,

srebrar.

GALOŠE

OZNANILO.

Podpisani naznanjam sl. občinstvu v mestu in na deželi, da sem odprl

brivsko podružnico

v ulici Duomo (pod stolno cerkvijo, nasproti trgovine Drašček).

kjer bodem mogel postreči cenj. svoje občinstvo, posebno spodnjega dela mesta ter one na deželi, bolj nego sem to storil doslej.

Obe brivnici sta preskrbljeni z izbornimi delavskimi močmi, da lahko obljubljam točno in hitro postrežbo.

V zalogi imam vedno v veliki izbiro vse potrebščine te stroke kakor najfineja in navadna mila, vsakovrstne parfumarije za gospode in dame, vse po jako zmernih cenah.

Rojakom z mesta in dežele se toplo priporočam udani

A. Pucelj

brivce.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici,

Gospodarska ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbiro, kakor: sukno, platno, prlenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Breščak

Gorica, gospodarska ulica št. 14, (blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloide, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiri ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

prave ruske za dame in gospode se dobé pri

J. Drufovka v Gorici

Gospodarska ulica št. 3.

Naročbam z dežele naj se doda dolgot čevlja.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice

z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

popije. — **Okrepč želodec,** storé, da **zgine v kratkem času omotica in životna lenost** (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da **človek raje je.**

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljate pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI

v Gorici.

Usojam si cenjenemu p. n. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznaniti, da sem odprl

prvo slovensko

urarsko delavnico

v Gorici, Gospodarska ulica hiš. št. 25.

(v hiši in tik trgovine g. A. Kuštrina.)

V zalogi imam jeklene, nikelnaste, srebrne, tula in zlate žepne ure. Vsakovrstne stenske ure, budilke, ure z godbo in nihalom, najnovejše in najboljše po jako zmernih cenah.

Založen sem in lahko solidno postrežem gg. krojače in šivilje **z raznovrstnimi šivalnimi stroji najnovejših sistemov.**

Pošteno in dobro blago, vse po najnižjih konkurenčnih cenah **s poročtvom 5 let.**

Vsakovrstne poprave izvršujejo se točno in zanesljivo ter jamčim eno leto.

Rojakom iz mesta in dežele se toplo priporočam udani

Jakob Šuligoj,

urar.